# การพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

# The Development of Academic Administration Model on Organizing Project-Based Learning Activity, for Developing from Teachers to Students' Quality of Education at Anuban Municipal School, Roi-Et Province

ศิริญาพร เวียงสมุทรช์[1]
Siriyapon Wiengsamutr[1]
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560
E-mail : Siriyapon@hotmail.com

**บทคัดย่อ**

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน 2)ออกแบบและพัฒนาเครื่องมือการวิจัย การพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน 3)ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน และ 4) ประเมินความพึงพอใจและปรับปรุงแก้ไขการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 22 คน และนักเรียน จำนวน 216 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินทักษะ แบบประเมินความพึงพอใจ และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบทีแบบไม่อิสระ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า (1)การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน พบว่า ครูมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นหลัก การสอนเพื่อให้นักเรียนสร้างนวัตกรรมสอนให้นักเรียนรู้แบบโครงงาน หรือการสร้างชิ้นงาน โดยในโครงงานหรือชิ้นงานนั้น นักเรียนต้องตอบได้ว่า

---

[1] โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

[1] Anuban Municipal School, Roi-Et Municipality, Roi-Et Province, Thailand.

* ได้รับบทความ: 10 กุมภาพันธ์ 2562; แก้ไขบทความ: 12 มีนาคม 2562; ตอบรับการตีพิมพ์: 22 มีนาคม 2562

Received: February 10, 2019; Revised: March 12, 2019; Accepted: March 22, 2019

มีคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างไรในอดีตการสร้างชิ้นงานของนักเรียนเราไม่เคยนำวิชา STEM เข้ามาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน (2)การออกแบบและพัฒนาเครื่องมือเป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า “PACE Model” ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ P : Planning(การวางแผน) A : Action(การปฏิบัติ) C : Constructivist Learning(การสร้างความรู้) E : Evaluation (การประเมินผล) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน 5 ขั้นตอนให้เกิดประสิทธิภาพต่อการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการประเมินความเหมาะสม พบว่า รูปแบบนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ (3) การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ได้มีการนำรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในไปใช้ในการดำเนินงานให้แก่ครูและนักเรียน ผลการทดลองใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการเปรียบเทียบการทดลองก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4)การประเมินความพึงพอใจและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน โดยการประเมินความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานของครูและนักเรียน พบว่า ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

**คำสำคัญ :** 1. การพัฒนา 2. รูปแบบบริหารงานวิชาการ 3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน

## ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the basic on the development of academic administration model on organizing project-based learning activity, 2) to design and develop research tools on the development of academic administration model on organizing project-based learning activity, 3) to make a trial on the development of academic administration model on organizing project-based learning activity and 4) to evaluate the satisfaction and improve the development of academic administration model on organizing project –based learning activity for developing teacher to students’ quality of education at Anuban municipal school, Roi-Et province. The sampler group comprised 22 teachers and 216 students, selected by simple random sampling method. The research tools were interview, skills evaluation, satisfaction form towards academic administration model on organizing project-based learning activity for developing teacher to students’ quality of education at Anuban municipal school, Roi-Et province and focus group. Data were analyzed by percentage, mean and standard deviation. The statistic used dependent t-test and content analysis.

The results of the research were as follows: 1)According to the study the basic data on the development of academic administration model on organizing project-based learning

activity, found that teachers required developing among themselves in organizing project-based learning activity, emphasis on principle of thinking analysis for students to create innovation, students had been tough to know forms of project work, to create project work. The students needed to answer how mathematics, science or technology involved with their project work. In the past, students' project work, teachers never introduced STEM subject to integrate learning activity for students. (2)From the design and the development research tools called "PACE Model", consisted of 4 steps as follow: P: Planning, A: Action, C: Constructivist Learning and E: Evaluation, organizing 5 steps, developed effectiveness towards academic administration model on organizing project-based learning activity, which developed teachers by operating workshop meeting. The result of the meeting was appropriate and possible. (3)The trial model on the development of academic administration model on organizing project-based learning activity found that the workshop meeting model and internal supervision were used in the operation of teachers and students. The result of the trial was at high level. The pre and post-workshop meeting results yielded its significant different outcomes at .01. (4)The assessment of the satisfaction and improvement of academic administration model on organizing project-based learning activity for developing teacher to students' quality of education at Anuban municipal school, Roi-Et province, evaluated the satisfaction of teachers and students towards organizing project-based learning activity appeared that teachers and students were satisfied in overall at high level.

**Keywords :** 1. Development 2. Academic Administration Model 3. Organizing Project-Based Learning Activity

**1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย**

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project based learning) เป็นวิธีการสอนที่ใช้โครงงานมาเป็นกิจกรรมหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องการเน้นให้นักเรียนคิดเอง ทำเอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง และทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เมื่อนักเรียนเริ่มเรียนรู้จากสิ่งที่ตนเองสนใจ ผู้เรียนจะมีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ ซึ่งจะเป็นจุดสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อย่างไม่สิ้นสุด การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานสามารถนำไปประยุกต์ได้กับทุกสาระการเรียนรู้ โดยครูจะต้องทำความเข้าใจและศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่แตกต่างกัน (ลัดดา ภูเกียรติ, 2552 : 21) โครงงาน (Project) จึงเป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ โดยมีผู้สอนคอยกระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ตั้งแต่การเลือกหัวข้อที่จะวิจัย การวางแผนการดำเนินงาน การเขียนรายงาน

และการนำเสนอผลงาน โดยทั่วๆ ไปการทำโครงงาน สามารถทำได้ทุกระดับการศึกษา ซึ่งอาจเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตั้งแต่โครงงานเล็กๆ จนกระทั่งถึงโครงงานใหญ่ๆ ซึ่งต้องใช้ความรู้ วิธีการและทักษะกระบวนการหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดสังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ในปีการศึกษา 2560 ได้เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีบุคลากรครู จำนวน 23 คน นักเรียน จำนวน 486 คน จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันพบว่าโรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวทางแห่งการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานให้แก่นักเรียน โดยให้นักเรียนได้จัดทำโครงงานเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดมา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข ตลอดมา และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในปีการศึกษา 2558-2559 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมในปีการศึกษา 2558 โดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 71.45 ในปีการศึกษา 2559 โดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 70.45 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนลดลง ควรมีการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น และจากการศึกษาสภาพปัญหา พบว่า ครูขาดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนไม่ได้ฝึกทักษะ นักเรียนขาดในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ ไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ เนื่องจากวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูไม่สอดคล้องและสนองตอบต่อแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ที่มุ่งหวังให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งหวังให้จัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น แต่ครูยังยึดรูปแบบการสอนแบบเดิมๆ ที่มีครูเป็นศูนย์กลางการสอน ใช้หนังสือและกระดานดำเป็นเครื่องมือในการสอน ครูขาดการวางแผนในการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานไม่เป็นไปตามแนวทางแห่งการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนมีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสอนของครูเท่านั้น ทำให้การจัดการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เป็นไปตามข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ครูเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นหลักการสอนเพื่อให้นักเรียนสร้างนวัตกรรม ต้องสอนให้นักเรียนรู้แบบโครงงาน หรือการสร้างชิ้นงาน โดยในโครงงานหรือชิ้นงานนั้นนักเรียนต้องตอบได้ว่ามีคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างไร ในอดีตการสร้างชิ้นงานของนักเรียน เราไม่เคยนำวิชา STEM เข้ามาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้ตระหนักในปัญหาดังกล่าว จึงมีความสนใจทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด เพื่อให้เกิดการนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานมาใช้จัดการเรียนรู้แก่นักเรียนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านการเรียนรู้แบบโครงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

**2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย**

2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อออกแบบและพัฒนาเครื่องมือการวิจัยการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

2.3 เพื่อดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

2.4 เพื่อประเมินความพึงพอใจและปรับปรุงแก้ไขการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด

**3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย**

3.1 ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาครูสู่ผู้เรียนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานได้ดียิ่งขึ้น

3.2 ใช้เป็นข้อสนเทศสำหรับโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้นำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานได้

3.3 ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน สามารถจัดทำโครงงานที่เป็นครูต้นแบบด้านโครงงานได้

3.4 ทำให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์และจัดทำโครงงานได้อย่างถูกต้องตามหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการให้สอดคล้องกับยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์เป็นไปตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

**4. วิธีดำเนินการวิจัย**

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาล เมืองร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีครูผู้สอนและนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2560 เป็นหน่วยการวิเคราะห์ ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : $R_1$) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis : A) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : $D_1$) เป็นการออกแบบและพัฒนา (Design and Development : D and D) การออกแบบและพัฒนาเครื่องมือการวิจัยการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research : $R_2$) เป็นการนำไปใช้ (Implementation : I) การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: $D_2$) เป็นการประเมินผล (Evaluation : E) การประเมินความพึงพอใจและปรับปรุงแก้ไขการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 22 คน และนักเรียน จำนวน 216 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินทักษะ แบบประเมินความพึงพอใจ ที่มีต่อรูปแบบบริหาร งานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบทีแบบไม่อิสระ และการวิเคราะห์เนื้อหา

**5. ผลการวิจัย**

5.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พบว่า ครูมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นหลักการสอนเพื่อให้นักเรียนสร้างนวัตกรรม สอนให้นักเรียนรู้แบบโครงงานหรือการสร้างชิ้นงาน โดยในโครงงานหรือชิ้นงานนั้น นักเรียนต้องตอบได้ว่ามีคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างไรในอดีตการสร้างชิ้นงานของนักเรียน เราไม่เคยนำวิชา STEM เข้ามาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน

5.2 การออกแบบและพัฒนาเครื่องมือเป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า “PACE Model” ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ P : Planning(การวางแผน) A : Action(การปฏิบัติ) C : Constructivist Learning(การสร้างความรู้) และ E : Evaluation(การประเมินผล) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน 5 ขั้นตอนให้เกิดประสิทธิภาพต่อการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการนำไปดำเนินการตามขั้นตอนโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการประเมินความเหมาะสม ปรากฏว่า รูปแบบนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้

5.3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ได้มีการนำรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในไปใช้ในการดำเนินงานให้แก่ครูและนักเรียน ผลการทดลองใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการเปรียบเทียบการทดลองก่อน-หลังการประชุมเชิง

ปฏิบัติการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.4 การประเมินความพึงพอใจและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด โดยการประเมินความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานของครูและนักเรียน พบว่า ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\overline{X}$ = 4.53, S.D. = 0.45)

**6. อภิปรายผลการวิจัย**

6.1 ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับนโยบายการศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป้าหมายการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ตามแนวคิด ทฤษฎี สาระสำคัญ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบบริหารวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์เอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และผู้วิจัยได้ดำเนินการประชุมระดมความคิดกับครูกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการสอบถามและสรุปปัญหาเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบบริหารวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา พบว่า ครูขาดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนไม่ได้ฝึกทักษะ นักเรียนขาดในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ ไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ เนื่องจากวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูไม่สอดคล้องและสนองตอบต่อแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ และโรงเรียนได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานดังกล่าวจึงได้ดำเนินการพัฒนาโดยจัดทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบนี้ขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยโครงงานให้เป็นไปตามขั้นตอนและเกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2551 : 1) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เชื่อว่า ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรมกระบวนการเรียนรู้ ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการการเผชิญสถานการณ์และการแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริงกระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัยที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้ทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้ เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงและมีความสุขได้

6.2 การออกแบบรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อเรียกว่า PACE Model กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การคิดเลือกหัวเรื่องหรือปัญหาที่จะศึกษา 2)การวางแผนในการทำโครงงาน 3)การลงมือทำโครงงาน 4)การเขียนรายงาน และ 5)การแสดงผลงาน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานครั้งนี้ มีการดำเนินการตามขั้นตอนของวิธีการเชิงระบบ โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย แผนการศึกษาแห่งชาติ ทักษะการปฏิบัติงานของครูและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนี้ซึ่งเป็นการวิจัยและการพัฒนา โดยหลักการของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้เน้นทักษะชีวิตในปัจจุบันที่เกี่ยวกับการปฏิบัติในการดำรงชีวิตในสังคม ความรู้เพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้มนุษย์ทุกคนดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข เป็นเช่นนี้เพราะว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการได้ทำให้ครูได้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานที่สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานให้แก่ผู้เรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาพร พรหมสุทธิ์ (2559 : 134-135) ที่ได้ทำวิจัย การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนโรงเรียนเทศบาล 4 วัดนพวงศารามผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อเรียกว่า PAPT Model มีองค์ประกอบหลักประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ สิ่งสนับสนุน หลักการตอบสนองของผู้เรียน สิ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งมีกระบวนการดำเนินการตามรูปแบบ 4 ขั้นตอน ผลการตรวจสอบ พบว่า รูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและเป็นไปได้

6.3 จากผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน เพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ได้มีการนำรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในไปใช้ในการดำเนินงานให้แก่ ครูและนักเรียน ผลการทดลองใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการเปรียบเทียบการทดลองก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการสร้างความรู้หลังดำเนินการสูงกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจากเรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบร่วมมือกันเชิงบูรณาการของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันเรียนรู้กับเพื่อนๆ มีการวิเคราะห์งานวางแผนการทำงาน ปฏิบัติงาน และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นรวมทั้งสังเกตและสรุปความรู้ที่เกิดจากการได้ปฏิบัติ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รวมทั้งการเรียนรู้ด้วยรูปแบบดังกล่าว เป็นวิธีการเรียนที่เป็นรูปแบบใหม่ที่นักเรียนซึ่งต้องเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ที่สามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงต่อไปได้ นอกจากนี้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเชิงบูรณาการทำให้ครูได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน ทำให้ครูเกิดการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติเรื่องอื่นๆ ได้ และเมื่อนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนี้ไปเปรียบเทียบก่อนดำเนินการจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ และการนิเทศภายใน พบว่า ความสามารถและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเชิงบูรณาการของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงกว่าก่อนดำเนินการ จึงทำให้แน่ใจได้ว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นี้สามารถนำไปใช้กับกลุ่มผู้เรียนใดก็ได้ และ

สามารถพัฒนาความสามารถในการสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ เป็นเช่นนี้เพราะว่าการนิเทศภายในทำให้ครูได้นำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้นิเทศไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานให้เป็นไปตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอนได้อย่างดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุณี เพียรคำ (2554 : 100-102) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบบริหารวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาครูต้นแบบสู่ผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การทดลองใช้รูปแบบรูปแบบบริหารวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาครูต้นแบบสู่ผู้เรียน ได้มีการนำรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในไปใช้ในการดำเนินงานให้แก่ครูและนักเรียน ผลการทดลองใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการเปรียบเทียบการทดลองก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัย มุริกานนท์ (2561 : 179) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาหลังจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6.4 จากผลการประเมินความพึงพอใจและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน พบว่า ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนด้วยรูปแบบนี้มุ่งเน้นให้ทุกคนได้มีโอกาสในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มกำลังความสามารถของผู้เรียนมุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการฝึกปฏิบัติ การทำงานกลุ่มการกล้าแสดงออก การพูดนำเสนองาน การเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการสร้างองค์ความรู้ใหม่ จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับการวิจัยของ กรองแก้ว ศิรินคร(2559 : 1) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นการสืบเสาะเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม พบว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นการสืบเสาะเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

## 7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

7.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนารูปแบบบริหารวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน

7.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนารูปแบบบริหารวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน

7.2 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

7.2.1 ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้เรียนทุกช่วงชั้น

7.2.2 ผู้เรียนควรได้รับการฝึกการเรียนรู้แบบโครงงาน เพราะเป็นการฝึกการทำงานอย่างเป็นระบบ การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอน และการทำงานระบบกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ

7.2.3 ผู้บริหารควรจัดให้มีการนิเทศแบบกำกับ ติดตาม ดูแล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานของครูเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานดำเนินไปตามขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาการพัฒนาการบูรณาการโครงงานเข้ากับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มากกว่า 1 สาระการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดโครงงานที่มีการบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้หลายๆ กลุ่มสาระ

7.3.2 ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบโครงงาน โดยใช้หลักการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบหลักการวิจัยปฏิบัติการ

**8. เอกสารอ้างอิง**

กรองแก้ว ศิรินคร. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นการสืบเสาะเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความสามารถในการแสวงหาความรู้ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.** 5(1). 1-16.

จารุณี เพียรคำ. (2554). **การพัฒนารูปแบบบริหารวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาครูต้นแบบสู่ผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม จังหวัดร้อยเอ็ด.** ร้อยเอ็ด : โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม.

ลัดดา ภู่เกียรติ. (2542). **การสอนโดยใช้โครงงาน เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนสำหรับครูประจำการ เรื่อง นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครูยุคใหม่ ครั้งที่ 1.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วลัย มุริกานนท์. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์(Constructivist) โดยใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.** 7(2). 179-187.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

**9. คำขอบคุณ**

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนอนุบาลเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ให้การสนับสนุนในการจัดทำผลงานวิชาการครั้งนี้

คุณค่าความดีและประโยชน์อันพึงได้รับจากการพัฒนารูปแบบบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานเพื่อพัฒนาครูสู่ผู้เรียนที่เสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่คุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำและสนับสนุนทุกท่าน